ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

07 жовтня 2019 року м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 965/ко-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Макарчука М.А.

членів Комісії: Дроздова О.М., Остапця С.Л.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді Дзержинського міського суду Донецької області Гері Олександра Геннадійовича на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16^1 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п’ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п’ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання 1 790 суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді Дзержинського міського суду Донецької області Гері О.Г.

Частиною п’ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям

кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі – Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та в сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється в разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала, більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);

2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 12 грудня 2018 року № 313/зп-18 запроваджено тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Пунктом 5 глави 6 розділу II Положення встановлено, що максимально можливий бал за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної) становить 500 балів, за критерієм професійної етики – 250 балів, за критерієм доброчесності – 250 балів.

Отже, сума максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв становить 1 000 балів.

Геря О.Г. склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 90 балів. За результатами виконаного практичного завдання Геря О.Г. набрав 83 бали. На етапі складення іспиту суддя загалом набрав 173 бали.

Геря О.Г. пройшов тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії від 07 червня 2018 року № 131/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 25 квітня 2018 року, зокрема судді Гері О.Г., якого допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Комісією 07 жовтня 2019 року проведено співбесіду із суддею, під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє, а також розглянуто висновок Громадської ради доброчесності про невідповідність судді Дзержинського міського суду Донецької області Гері Олександра Геннадійовича, який у цей же день надійшов до Комісії електронною поштою (далі – висновок).

Зазначений висновок подано без дотримання вимог підпунктів 4.10.1 пункту

4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (далі – Регламент), а саме не дотримано десятиденного строку подання висновку до Комісії.

Представники Громадської ради доброчесності на засідання Комісії не з'явилися.

Комісією, врахувавши думку судді Гері О.Г., який не заперечував щодо розгляду висновку ГРД стосовно нього, однак наголосив на недотриманні строків подання висновку до Комісії Громадською радою доброчесності та позбавленні його можливості своєчасно надати відповідні пояснення, ухвалено протокольне рішення про розгляд по суті документа з назвою «Висновок про невідповідність судді Дзержинського міського суду Донецької області критеріям доброчесності та професійної етики» за процедурою, визначеною пунктом 4.10 розділу IV Регламенту.

За змістом висновку Громадська рада доброчесності зробила оцінку про невідповідність судді Гері О.Г. критеріям доброчесності та професійної етики на підставі таких тверджень.

Відповідно до інформації, яка міститься в суддівському досьє, суддя Дзержинського міського суду Донецької області Геря О.Г. перебував на території Російської Федерації з ІНФОРМАЦІЯ_1 до ІНФОРМАЦІЯ_2 та з ІНФОРМАЦІЯ_3 до ІНФОРМАЦІЯ_4. Водночас Єдиний державний реєстр судових рішень містить три судових рішення у кримінальних справах, ухвалених суддею з ІНФОРМАЦІЯ_1 до ІНФОРМАЦІЯ_2, та 5 рішень у цивільних справах, ухвалених ІНФОРМАЦІЯ_3 по ІНФОРМАЦІЯ_4.

Таким чином, на думку ГРД, суддя, не перебуваючи на робочому місці, ухвалював судові рішення.

Окрім того, відповідно до висновку ГРД суддя допускав вочевидь недбале оформлення документів, зокрема протягом 2013 - 2017 років ухвалив 38 рішень російською мовою за правилами Кримінального процесуального кодексу України 1960 року, тоді як законодавство України не передбачало підстав для використання російської мови у складанні судових рішень.

Також Комісії було надано додаткову інформацію про те, що відповідно до інформації суддівського досьє Геря О.Г. у період з липня 2014 року до січня 2019 року після анексії Криму та окупації частини Донбасу регулярно виїжджав на територію Російської Федерації з підстав, нагальність яких потребує пояснень судді, так само, як і розуміння загроз таких поїздок для його незалежності як судді.

Суддя пояснив та надав належні докази про те, що у 2014 році він перебував в черговій щорічній відпустці з 23 червня до 04 серпня 2014 року, що підтверджується наказом № 7-в від 16 травня 2014 року. Водночас відповідно до наказу № 17-в від 04 серпня 2014 року з 05 до 19 серпня 2014 року йому була надана відпустка без збереження заробітної плати за сімейними обставинами. Наказом № 18-1-в від 10 серпня 2014 року його було відкликано з відпустки без збереження заробітної плати за сімейними обставинами на один день, 18 серпня 2014 року, для вирішення питання щодо продовження строку тримання під вартою. Згідно з інформацією з суддівського досьє Геря О.Г. перебував за кордоном ІНФОРМАЦІЯ_1 до ІНФОРМАЦІЯ_2.

Таким чином, до виконання повноважень щодо здійснення правосуддя суддя Геря О.Г. приступив 18 серпня 2014 року.

Заздалегідь спланувавши свій графік наступних судових засідань з розгляду справ, суддя надав доручення помічнику підготувати проєкти ухвал http://reyestr.court.gov.ua/Review/41934688 та http://reyestr.court.gov.ua/Review/

64523835, які планувалося постановити під час судового розгляду. У зв'язку із перебуванням судді в щорічній основній відпустці попередньо заплановані судові засідання на 07 та 14 серпня 2014 року було перенесено на 20 серпня 2014 року.

Заздалегідь підготовлені проєкти ухвал від 07 та 14 серпня 2014 року було помилково направлено помічником до Єдиного державного реєстру судових рішень (далі – ЄДРСР).

З метою виправлення описки в ухвалі http://reyestr.court.gov.ua/Review/64523695, датованої 12 серпня 2014 року замість 18 серпня 2014 року, 18 серпня 2014 року була постановлена відповідна ухвала про виправлення описки.

Водночас суддя пояснив причини допущення помилок у датах постановлення процесуальних документів, які було ухвалено ним у 2015 році, зокрема, http://reyestr.court.gov.ua/Review/45917387, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406765, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406685, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406849, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406781.

У квітні 2015 року йому було надано частину основної щорічної відпустки з 14 квітня 2015 року до 20 квітня 2015 року на підставі наказу № 8 - в від 26 березня 2015 року.

Крім цього, за погодженням з головою Дзержинського міського суду Донецької області 10 квітня 2015 року суддя використав свій відгул, отриманий за раніше відпрацьований у неробочі дні час.

Відповідно до інформації суддівського досьє суддя Геря О.Г. перебував за кордоном з ІНФОРМАЦІЯ_3 до ІНФОРМАЦІЯ_4. Таким чином, 09 квітня 2015 року Геря О.Г. перебував на робочому місці згідно з робочим графіком. До виконання повноважень щодо здійснення правосуддя після відпустки приступив 21 квітня 2015 року.

В проєктах ухвал http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406765, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406685, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406849, http://reyestr.court.gov.ua/Review/70406781), які готувалися помічником, було допущено помилки в даті їх постановлення, зокрема замість необхідної дати «09 квітня 2015 року», вказана дата «10 квітня 2015 року». Ці описки були виявлені при оформленні судових наказів і усунені 21 квітня 2015 року відповідними ухвалами, які набрали законної сили. Помічник вказував дату всіх ухвал 10 квітня 2015 року, оскільки готував проєкти процесуальних документів для декількох суддів одночасно і не звернув уваги, що проєкти ухвал для Гері О.Г. необхідно було датувати 09 квітня 2015 року.

З метою усунення виявленої невідповідності в даті ухвалення процесуальних документів та оприлюднення відповідних судових рішень, копії ухвал про виправлення описки були направлені до ЄДРСР.

Стосовно зазначеної у висновку ГРД ухвали http://reyestr.court.gov.ua/Review/45917387 суддя пояснив, що ця ухвала була постановлена 10 квітня 2015 року суддею Пискуновим В.І. і стосувалася його самовідводу в цивільній справі № 22/2060/15-ц. Після задоволення самовідводу 22 квітня 2015 року справу було передано для розгляду судді Гері О.Г., у зв'язку з чим на виконання вимог цивільного процесуального законодавства 22 квітня 2015 року ним було направлено відповідний запит до сектора громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб Дзержинського МВ УМВС України в Донецькій області про надання інформації про місце реєстрації відповідача за вказаною справою та винесено ухвалу про відкриття провадження у справі і призначення справи до судового розгляду 05 травня 2015 року.

Таким чином, жодних процесуальних рішень у справі http://reyestr.court.gov.ua/Review/45917387, про яку йшлося у висновку ГРД, 10 квітня 2015 року суддя не ухвалював.

Крім того, у своїх поясненнях суддя додатково звернув увагу Комісії на напружені умови роботи Дзержинського міського суду Донецької області у 2014 - 2015 роках, що викликані безпосереднім розташуванням цього суду в місті Торецьк, віднесеному до переліку міст та населених пунктів, розташованих на лінії зіткнення, як наслідок, можливого допущення відповідальними працівниками суду помилок та несвоєчасного направлення судових рішень до ЄДРСР.

Стосовно вочевидь недбалого, на думку ГРД, оформлення суддею документів, пов'язаних зі здійсненням професійної діяльності, зокрема ухвалення судових рішень російською мовою, Геря О.Г. пояснив, що у зв'язку із зарахуванням його до штату Дзержинського міського суду Донецької області 08 липня 2013 року на нього були розподілені справи та матеріали, серед яких також були кримінальні справи, за якими досудове розслідування та судовий розгляд здійснювались в порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України 1960 року (далі – КПК України 1960 року). Усі процесуальні документи, зібрані за цими справами під час досудового розслідування (протоколи слідчих дій, обвинувальні висновки тощо), були складені російською мовою. Під час проведення судових засідань за цими справами судом в учасників справи з'ясовувалось думка щодо мови здійснення судового розгляду. За клопотаннями підсудних (процесуальний статус за КПК України 1960 року), потерпілих, прокурорів та інших учасників справи про здійснення судового розгляду (в тому числі складання процесуальних документів) російською мовою, судом ухвалювались протокольні рішення про задоволення таких клопотань. Такі рішення не суперечили положенням КПК України 1960 року та іншим діючим у той час нормативним актам, оскільки згідно зі статтею 19 КПК України 1960 року мова, якою здійснюється провадження в кримінальних справах, визначається статтею 15 Закону України «Про засади державної мовної політики». Цей Закон був чинним до 28 лютого 2018 року, доки не був визнаним неконституційним Конституційним Судом України.

Частинами дугою і третьою статті 7 Закону України «Про засади державної мовної політики» встановлювалось, що в контексті Європейської хартії регіональних мов або мов меншин до регіональних мов або мов меншин України, до яких застосовуються заходи, спрямовані на використання регіональних мов або мов меншин, що передбачені у цьому законі, віднесена, зокрема й російська мова. До кожної мови, визначеної у частині другій цієї статті, застосовуються заходи, спрямовані на використання регіональних мов або мов меншин, що передбачені у цьому законі, за умови, якщо кількість осіб-носіїв регіональної мови, що проживають на території, на якій поширена ця мова, становить 10 відсотків і більше чисельності її населення. За рішенням місцевої ради в окремих випадках, з урахуванням конкретної ситуації, такі заходи можуть застосовуватися до мови, регіональна мовна група якої становить менше 10 відсотків населення відповідної території. Рішенням Донецької обласної ради від 16 серпня 2012 року №6/14-346 «Про реалізацію вимог Закону України «Про засади державної мовної політики» у Донецькій області» було визнано на території області поряд з українською мовою державною російську мову як регіональну. Відповідно до статті 14 Закону № 5029-VI судочинство в Україні у цивільних, господарських, адміністративних і кримінальних справах здійснюється державною мовою. У межах території, на якій поширена регіональна мова (мови), що відповідає умовам частини третьої статті 8 цього закону, за згодою сторін суди можуть здійснювати провадження цією регіональною мовою (мовами). Професійний суддя повинен володіти державною мовою. У межах території, на якій відповідно до умов частини третьої статті 8 цього закону поширена регіональна мова, держава

гарантує можливість здійснювати судове провадження цією регіональною мовою (мовами). Необхідність забезпечення такої гарантії має враховуватися при доборі суддівських кадрів. Особам, що беруть участь у розгляді справи в суді, забезпечується право вчиняти усні процесуальні дії (робити заяви, давати показання і пояснення, заявляти клопотання і скарги, ставити запитання тощо) рідною мовою або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись послугами перекладача у встановленому процесуальним законодавством порядку. У межах території, на якій поширена регіональна мова (мови), що відповідає умовам частини третьої статті 8 цього закону, послуги перекладача з регіональної мови або мови меншини (мов), у разі їх необхідності, надаються без додаткових для цих осіб витрат. Слідчі і судові документи відповідно до встановленого процесуальним законодавством порядку вручаються особам, які беруть участь у справі (обвинуваченому у кримінальній справі), державною мовою, або в перекладі їх рідною мовою або іншою мовою, якою вони володіють. Крім цього, відповідно до статті 10 Конституції України держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом. Своєю чергою в рішенні Конституційного Суду України № 10-рп/99 від 14 грудня 1999 року (справа про застосування української мови) відсутня пряма заборона на використання російської мови як мови національних меншин, зокрема, при здійсненні судового розгляду та складанні відповідних судових документів вказаною мовою. Окрім викладених вище правових норм, спростовуючи висновок ГРД в частині неправомірного застосування російської мови при складанні судових рішень, суддя звертає увагу Комісії на положення статті 6 (право на справедливий суд) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованої законом № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року, згідно з якими кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше права: бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього; якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, - одержувати безоплатну допомогу перекладача. Водночас у 2013 – 2017 роках у Дзержинському міському суді Донецької області була відсутня можливість забезпечувати російськомовних обвинувачених безоплатною допомогою перекладача.

Таким чином, при розгляді кримінальних справ за КПК України 1960 року було достатньо законних підстав використовувати російську мову, зокрема, при складанні відповідних судових рішень для вручення російськомовним підсудним. Використання російської мови при складанні відповідних судових рішень у першу чергу мало на меті забезпечити російськомовним підсудним право на справедливий суд, як того вимагає стаття б Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Крім цього, суддя наголосив, що складання ним судових рішень російською мовою відбувалось виключно при розгляді кримінальних справ за КПК України 1960 року. При судовому розгляді будь-яких інших справ, проваджень або матеріалів (за ЦПК України, КАС України, КПК України 2012 року) усі судові рішення були складені суддею виключно державною мовою.

Періодичні поїздки до Російської Федерації суддя Геря О.Г. пояснив ІНФОРМАЦІЯ_5.

Зважаючи на викладене, проаналізувавши надані суддею пояснення та підтверджувальні докази на спростування відомостей, що стали підставою для висновку Громадської ради доброчесності про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики щодо ухвалення судових рішень в період відсутності на робочому місці, допущення недбалого оформлення документів, зокрема ухвалення судових рішень російською мовою, а також дослідивши додаткову інформацію про періодичні поїздки судді до території Російської Федерації, Комісія відзначає, що пояснення судді Гері О.Г. є обґрунтованими, надані ним підтверджувальні документи із зазначених питань заслуговують на увагу та спростовують твердження про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

Заслухавши доповідача, дослідивши досьє судді, надані суддею пояснення та результати співбесіди, під час якої вивчено питання про відповідність Гері О.Г. критеріям кваліфікаційного оцінювання, колегія Комісії дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрав 388 балів.

Водночас за критерієм професійної компетентності суддю оцінено колегією Комісії на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу ІІ Положення.

За критеріями особистої та соціальної компетентності Герю О.Г. оцінено колегією Комісії на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу ІІ Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу ІІ Положення, суддя набрав 170 балів. За цим критерієм Герю О.Г. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально- психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За критерієм доброчесності, оціненим за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу ІІ Положення, суддя набрав 170 балів. За цим критерієм Герю О.Г. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Дзержинського міського суду Донецької області Геря Олександр Геннадійович набрав 728 балів, що становить більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Таким чином, колегія Комісії дійшла висновку щодо відповідності судді Дзержинського міського суду Донецької області Гері Олександра Геннадійовича займаній посаді.

Відповідно до підпункту 4.10.5 пункту 4.10 розділу IV Регламенту в разі ухвалення рішення про підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за наявності висновку Комісією у складі колегії ухвалено протокольне рішення про винесення на розгляд Комісії у пленарному складі питання

щодо підтримки зазначеного рішення відповідно до вимог абзацу другого частини першої статті 88 Закону.

Рішення про підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення в разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Регламентом, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя Дзержинського міського суду Донецької області Геря Олександр Геннадійович за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрав 728 балів.

Визнати суддю Дзержинського міського суду Донецької області Герю Олександра Геннадійовича таким, що відповідає займаній посаді.

Рішення набирає чинності відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.5 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий М.А. Макарчук

Члени Комісії: О.М. Дроздов

С.Л. Остапець